

ВА 328

АНАЛИЗ И КОНТРОЛ НА СТОПАНСКАТА ДЕЙНОСТ

Приета: прот. № 14/26.05.2016г.

Лектор: Доц. д-р Г. Николова

АНОТАЦИЯ

Основна цел на учебния курс е студентите да получат знания и практически умения, след усвояването на които ще могат успешно да прилагат изследователските подходи, методическия апарат и техническите инструменти на бизнесанализа и контрола на стопанската дейност. Аналитичната обработка на информацията от стопанската отчетност е от първостепенна важност както за нуждите на фирмения мениджмънт, така и за външни потребители (кредитни институции, данъчен контрол, одиторски контрол, органи на приватизацията и др.).

В учебното съдържание са включени модули за: теоретическите и методологически основи на анализа; методическия апарат на анализа на икономическия потенциал и издръжката на бизнеса, на финансовите резултати и финансовата състоятелност на фирмите. Особено внимание е отделено на възможностите за приложение на количествените техники на анализа при осъществяване на контролната дейност. Разгледани са характеристиките, методите, способите и органите на контрол.

Курсът е с висока степен на прагматизъм, чиято конкретна насоченост е в областта на разработване на оперативни и стратегически решения за фирменото поведение, за определяне ценовата и пазарна политика, усъвършенстване на капиталовата и продуктова структура и т.н.

ОСНОВНИ ЦЕЛИ И ИЗХОДНИ УЧЕБНИ РЕЗУЛТАТИ

Основна цел на дисциплината е студентите да получат знания и практически умения, след усвояването на които ще могат успешно да прилагат изследователските подходи, методите и техниките на бизнесанализа и стопанския контрол.

ПРЕДПОСТАВКИ

Дисциплината се базира на знания, получени при изучаване на фундаменталните учебни дисциплини, има методологични и функционални входни и изходни връзки с учебните дисциплини: Макроикономика; Микроикономика; Счетоводство II част (Счетоводство на предприятието); Финансово счетоводство; Статистика; Анализ на финансовите отчети и др.

СТАТУТ И СТРУКТУРА

специалност	статут	Кредити	редовно обучение				заочно обучение			
			л	с	у	общ	л	с	у	общ
Счетоводство и контрол	Задължителна	6	45	15		60	30		30	

СЪДЪРЖАНИЕ НА КУРСА

ТЕМА I. ПОЗИЦИОНИРАНЕ, СЪДЪРЖАНИЕ, ПРЕДМЕТ И ЗАДАЧИ НА АНАЛИЗА

1. Анализът - инструмент на фирмения мениджмънт
2. Понятиен апарат
3. Съдържание на анализа
4. Предмет на анализа
5. Цели, задачи и принципи на анализа

ТЕМА II. МЕТОДОЛОГИЧЕСКА БАЗА И МЕТОДИЧЕСКИ АПАРАТ НА АНАЛИЗА

1. Научно-изследователски метод на анализа. Основни характеристики на метода.
2. Система от аналитични показатели
3. Фактори и факторни системи
4. Технологични модели

ТЕМА III. ИНСТРУМЕНТИ НА АНАЛИЗА

1. Класификация
2. Количествени методи за анализ на факторни влияния
 - 2.1. Технологична схема на анализа
 - 2.2. Техники и алгоритми за анализ на детерминирани факторни системи

Тема IV. АНАЛИЗ НА ПРОИЗВОДСТВЕНИЯ БИЗНЕС НА ИНДУСТРИАЛНИТЕ ПРЕДПРИЯТИЯ

1. Анализ на обемните показатели и тяхната динамика
2. Преструктуриране на производството и неговото влияние върху обемните показатели
3. Модели за анализ на факторни влияния

Тема V. АНАЛИЗ НА ОБОРОТА НА ТЪРГОВСКИТЕ ПРЕДПРИЯТИЯ

1. Методически предпоставки на анализа
2. Анализ на обема и динамиката на оборота
3. Инфлационни фактори и тяхното влияние върху оборота
4. Модели за факторен анализ

Тема VI. АНАЛИЗ НА ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ

1. Анализ на числеността и квалификацията на персонала
2. Анализ на използването на работното време

3. Анализ на производителността на труда в индустриалните и в търговските предприятия

Тема VII. АНАЛИЗ НА ПАРИЧНИТЕ РАЗХОДИ И ПРИХОДИ

1. Методически предпоставки на анализа на разходите и приходите
2. Анализ на динамиката, състава и структурата на разходите и приходите
3. Анализ на общата издръжка на бизнеса
4. Анализ на издръжката на производствения и търговския бизнес
 5. Обща оценка на приходите. Анализ на приходите от дейността

Тема VIII. АНАЛИЗ НА БИЗНЕСРЕЗУЛТАТИТЕ

1. Анализ на добавената стойност
2. Анализ на покриваемия принос
3. Анализ на финансовия резултат

Тема IX. ДИАГНОСТИЧЕН АНАЛИЗ НА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ

1. Обща оценка на финансовото състояние
2. Анализ на имуществената и капиталова структура
3. Анализ на финансовата устойчивост на предприятието
4. Анализ на ликвидността и платежоспособността
5. Анализ на вземанията и задълженията
6. Анализ на рентабилността на бизнеса и ефективността на капитала
7. Анализ на оборота на капитала

Тема X. СЪЩНОСТНА ХАРАКТЕРИСТИКА НА КОНТРОЛА

1. Историческо развитие на контрола
2. Предпоставки, пораждащи необходимостта от контрол
3. Етимология на понятието
4. Контролът като специфично обществено отношение и като функция на управлението

Тема XI. ХАРАКТЕРИСТИКА НА ПРЕДМЕТА, ОБЕКТА И СУБЕКТА НА КОНТРОЛ

1. Предмет на контрола
2. Обект и субект на контрола
3. Социални аспекти на взаимодействието между субекта и обекта на контрола

Тема XII. ВИДОВЕ И ФОРМИ НА КОНТРОЛ

1. Критерии за класифициране на контрола
2. Същност на формите на контрол
3. Основни и конкретни форми на контрола

Тема XIII. МЕТОДИ И СПОСОБИ НА КОНТРОЛА

1. Същност и свойства на методите на контрола
2. Характеристика на всеобщите методи на контрола

3. Способи на контрола – специални и специфични

Тема XIV. ОРГАНИ НА КОНТРОЛА

1. Принципи и подходи при изграждането и функционирането на контролните структури
2. Класификация на контролните органи
3. Правомощия на органите с обща компетентност
4. Организация и методология на ревизионния контрол
5. Същност и организация на данъчно-осигурителния контрол
6. Сметната палата като върховна одитна институция
7. Държавна финансова инспекция
8. Същност и обхват на независимия финансов одит

ПЛАНИРАНИ УЧЕБНИ ДЕЙНОСТИ И МЕТОДИ НА ОБУЧЕНИЕ

класически лекции, практически упражнения, задачи, казуси

КУРСОВА ЗАДАЧА

Предлага се разработване на курсова задача под формата на казус, който се защитава в края на семестъра.

МЕТОДИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ

Работата на всеки студент през семестъра се оценява с текуща оценка. Тя се формира от участие в семинарните занятия и от провеждане на писмени изпитвания. Взема се предвид и резултата от защитата на курсовата задача.

Семестриалният изпит представлява писмен тест с методическа и практическа част. От изпит се освобождава студент, който през семестъра има крайна текуща оценка Много добър 5,00 и Отличен 6,00. Крайната оценка се формира от текущата оценка и от оценката на семестриалния изпит.

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА

1. Иванова, Р., Тодоров, Л. Финансово-стопански анализ. София, Тракия-М, 2008.
2. Колева, Р. Методически и приложни аспекти на анализа на финансовото състояние. В. Търново, Фабер, 2009.
3. Михайлов, М., Гергова, М. Икономически анализ. Свищов, АИ „Ценов“, 2003.
4. Михайлов, М., Митов, К. Управленски анализ. Свищов, АИ „Ценов“, 2008.
5. Михайлов, М. и др. Практически курс по основи на бизнесанализа. Свищов, АИ „Ценов“, 2011.
6. Михайлов, М., Колева, Р. Анализ на финансовите отчети. В. Търново, Фабер, 2012.
7. Михайлов, М. и др. Анализ на търговския бизнес. В. Търново, Фабер, 2012.
8. Савов, С. Финансов анализ на дейността на фирмата. София, Сиела, 2007.
9. Сълова, Н. Търговски мениджмънт. Варна, Наука и икономика, 2010.
10. Тотев, Ив., Пантелеева, И. Количествени методи в индустриалната икономика. В. Търново, Фабер, 2010.

11. Уолш, К. Ключовите коефициенти в мениджмънта. София, ИнфоДАР, 2008.
12. Томов, Й. Теория на контрола. Свищов, АИ „Ценов“, 2009.
13. Томов, Й., Крумов, Кр. Стопански и финансов контрол. Свищов, АИ „Ценов“, 2010.
14. Томов, Й., Крумов, Кр. Стопански, финансов и данъчен контрол. В. Търново, Фабер, 2012.
15. Трайков, Б., Колева, Р. Програмни продукти в анализа и контрола. Свищов, АИ „Ценов“, 2009.

ИЗПИТЕН ВЪПРОСНИК

ВА 328

АНАЛИЗ И КОНТРОЛ НА СТОПАНСКАТА ДЕЙНОСТ

Лектор: Доц. д-р Г. Николова

ТЕМА I. ПОЗИЦИОНИРАНЕ, СЪДЪРЖАНИЕ, ПРЕДМЕТ И ЗАДАЧИ НА АНАЛИЗА

1. Анализът - инструмент на фирмения мениджмънт
2. Понятиен апарат
3. Съдържание на анализа
4. Предмет на анализа
5. Цели, задачи и принципи на анализа

ТЕМА II. МЕТОДОЛОГИЧЕСКА БАЗА И МЕТОДИЧЕСКИ АПАРАТ НА АНАЛИЗА

1. Научно-изследователски метод на анализа. Основни характеристики на метода.
2. Система от аналитични показатели
3. Фактори и факторни системи
4. Технологични модели

ТЕМА III. ИНСТРУМЕНТИ НА АНАЛИЗА

1. Класификация
2. Количествени методи за анализ на факторни влияния
 - 2.1. Технологична схема на анализа
 - 2.2. Техники и алгоритми за анализ на детерминирани факторни системи

Тема IV. АНАЛИЗ НА ПРОИЗВОДСТВЕНИЯ БИЗНЕС НА ИНДУСТРИАЛНИТЕ ПРЕДПРИЯТИЯ

1. Анализ на обемните показатели и тяхната динамика
2. Преструктуриране на производството и неговото влияние върху обемните показатели
3. Модели за анализ на факторни влияния

Тема V. АНАЛИЗ НА ОБОРОТА НА ТЪРГОВСКИТЕ ПРЕДПРИЯТИЯ

1. Методически предпоставки на анализа
2. Анализ на обема и динамиката на оборота
3. Инфлационни фактори и тяхното влияние върху оборота

4. Модели за факторен анализ

Тема VI. АНАЛИЗ НА ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ

1. Анализ на числеността и квалификацията на персонала
2. Анализ на използването на работното време
3. Анализ на производителността на труда в индустриалните и в търговските предприятия

Тема VII. АНАЛИЗ НА ПАРИЧНИТЕ РАЗХОДИ И ПРИХОДИ

1. Методически предпоставки на анализа на разходите и приходите
2. Анализ на динамиката, състава и структурата на разходите и приходите
3. Анализ на общата издръжка на бизнеса
4. Анализ на издръжката на производствения и търговския бизнес
 5. Обща оценка на приходите. Анализ на приходите от дейността

Тема VIII. АНАЛИЗ НА БИЗНЕСРЕЗУЛТАТИТЕ

1. Анализ на добавената стойност
2. Анализ на покриваемия принос
3. Анализ на финансовия резултат

Тема IX. ДИАГНОСТИЧЕН АНАЛИЗ НА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ

1. Обща оценка на финансовото състояние
2. Анализ на имуществената и капиталова структура
3. Анализ на финансовата устойчивост на предприятието
4. Анализ на ликвидността и платежоспособността
5. Анализ на вземанията и задълженията
6. Анализ на рентабилността на бизнеса и ефективността на капитала
7. Анализ на оборота на капитала

Тема X. СЪЩНОСТНА ХАРАКТЕРИСТИКА НА КОНТРОЛА

1. Историческо развитие на контрола
2. Предпоставки, пораждащи необходимостта от контрол
3. Етимология на понятието
4. Контролът като специфично обществено отношение и като функция на управлението

Тема XI. ХАРАКТЕРИСТИКА НА ПРЕДМЕТА, ОБЕКТА И СУБЕКТА НА КОНТРОЛ

1. Предмет на контрола
2. Обект и субект на контрола
3. Социални аспекти на взаимодействието между субекта и обекта на контрола

Тема XII. ВИДОВЕ И ФОРМИ НА КОНТРОЛ

1. Критерии за класифициране на контрола
2. Същност на формите на контрол

3. Основни и конкретни форми на контрола

Тема XIII. МЕТОДИ И СПОСОБИ НА КОНТРОЛА

1. Същност и свойства на методите на контрола
2. Характеристика на всеобщите методи на контрола
3. Способи на контрола – специални и специфични

Тема XIV. ОРГАНИ НА КОНТРОЛА

1. Принципи и подходи при изграждането и функционирането на контролните структури
2. Класификация на контролните органи
3. Правомощия на органите с обща компетентност
4. Организация и методология на ревизионния контрол
5. Същност и организация на данъчно-осигурителния контрол
6. Сметната палата като върховна одитна институция
7. Държавна финансова инспекция
8. Същност и обхват на независимия финансов одит

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА

1. Иванова, Р., Тодоров, Л. Финансово-стопански анализ. София, Тракия-М, 2008.
2. Колева, Р. Методически и приложни аспекти на анализа на финансовото състояние. В. Търново, Фабер, 2009.
3. Михайлов, М., Гергова, М. Икономически анализ. Свищов, АИ „Ценов“, 2003.
4. Михайлов, М., Митов, К. Управленски анализ. Свищов, АИ „Ценов“, 2008.
5. Михайлов, М. и др. Практически курс по основи на бизнесанализа. Свищов, АИ „Ценов“, 2011.
6. Михайлов, М., Колева, Р. Анализ на финансовите отчети. В. Търново, Фабер, 2012.
7. Михайлов, М. и др. Анализ на търговския бизнес. В. Търново, Фабер, 2012.
8. Савов, С. Финансов анализ на дейността на фирмата. София, Сиела, 2007.
9. Сълова, Н. Търговски мениджмънт. Варна, Наука и икономика, 2010.
10. Тотев, Ив., Пантелеева, И. Количествени методи в индустриалната икономика. В. Търново, Фабер, 2010.
11. Уолш, К. Ключовите коефициенти в мениджмънта. София, ИнфоДАР, 2008.
12. Томов, Й. Теория на контрола. Свищов, АИ „Ценов“, 2009.
13. Томов, Й., Крумов, Кр. Стопански и финансов контрол. Свищов, АИ „Ценов“, 2010.
14. Томов, Й., Крумов, Кр. Стопански, финансов и данъчен контрол. В. Търново, Фабер, 2012.
15. Трайков, Б., Колева, Р. Програмни продукти в анализа и контрола. Свищов, АИ „Ценов“, 2009.